

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การถ่ายทอดความเชื่อในพุทธศาสนาโดยสำนักปฏิบัติธรรม ในภาคเหนือ
ผู้เขียน	นายพลลภ กันทอินทร์
ปริญญา	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การศึกษานอกระบบ)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร. พศิน แดงจวง

บทคัดย่อ

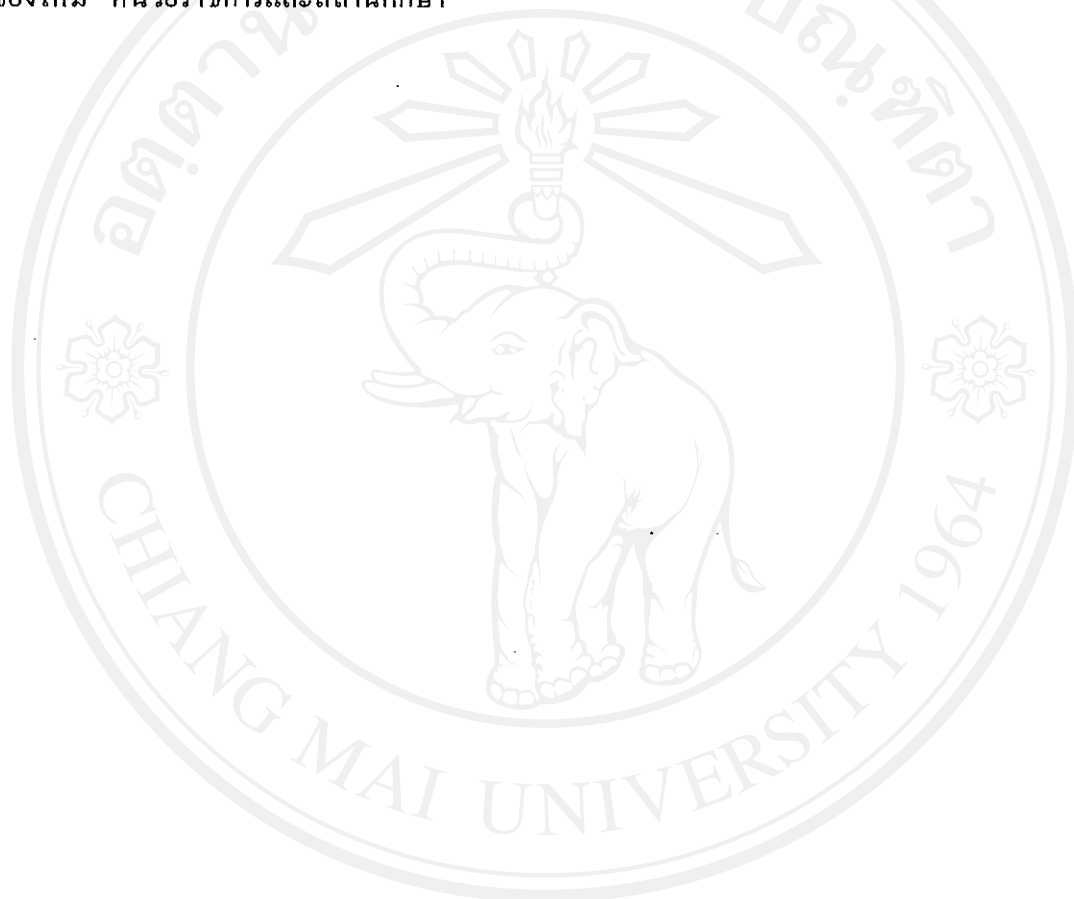
การวิจัยเรื่องการถ่ายทอดความเชื่อในพุทธศาสนาโดยสำนักปฏิบัติธรรมในภาคเหนือ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเชื่อ รูปแบบการถ่ายทอดความเชื่อ และปัจจัยที่มีผลต่อการถ่ายทอดความเชื่อในพุทธศาสนา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากกลุ่มที่ศึกษาในสำนักปฏิบัติธรรมเวียงกาหลง ตำบลเวียงกาหลง อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย โดยใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการและแบบเจาะลึก โดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นกรอบในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

ด้านความเชื่อในพุทธศาสนา มีความเชื่อในเรื่องพระพุทธรเจ้า 5 พระองค์ ความเชื่อการบำเพ็ญบารมีของพระโพธิสัตว์และความเชื่อกฎแห่งกรรมมีการปฏิบัติตามหลักพุทธศาสนา “มรรคมีองค์ 8” มีการส่งเสริมการศึกษาอบรมในหลัก “ไตรสิกขา” มีการสั่งสมบารมีตามหลัก “บุญกิริยาวัตถุ 10” เพื่อมุ่งประ โยชน์ตน ผู้อื่น และสังคมส่วนรวม

ด้านการถ่ายทอดความเชื่อในพุทธศาสนา มีการถ่ายทอดความเชื่อผ่านรูปแบบ 4 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 ใช้รูปแบบพิธีกรรม 6 อย่าง ได้แก่ พิธีกรรมวันประทีปธรรม พิธีกรรมวันถวายต้นกัลปพฤกษ์แด่พระศรีอริยเมตไตรย์ พิธีกรรมการบวชเนกขัมมะพิธีกรรม การบรรพชาสามเณรและอุปสมบทพระภิกษุ พิธีกรรมการสวดมนต์ประจำวัน และพิธีกรรม การทำบุญตักบาตรรูปแบบที่ 2 ใช้รูปแบบการเทศน์ 3 อย่าง ได้แก่ การเทศน์ในระหว่างนั่งสมาธิ การสนทนาธรรม และการเทศน์บนธรรมมาศ รูปแบบที่ 3 ใช้รูปแบบโครงการ/กิจกรรม 4 อย่าง ได้แก่ โครงการธรรมสังเวช โครงการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อพัฒนาสังคม โครงการโรงเรียน โรงงาน โรงธรรม และโครงการสวนรุกขธรรม รูปแบบที่ 4 ใช้การปฏิบัติตน 2 อย่าง ได้แก่ การกินมังสวิรัตและการปฏิบัติตามหลักศีล 5 ศีล 8 และละเว้นอบายมุข 6

ด้านปัจจัยที่มีผลต่อการถ่ายทอดความเชื่อในพุทธศาสนา มี 2 ด้าน คือ ด้านปัจจัยภายใน ได้แก่ การเลือกเวลาโอกาสในการถ่ายทอดที่เหมาะสม มีรูปแบบการถ่ายทอดที่เรียบง่ายไม่มีพิธีรีตรอง ผู้นำมีภาวะผู้นำสูง การจัดสภาพแวดล้อมเหมาะสม และเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ด้านปัจจัยภายนอก ได้แก่ การได้รับการสนับสนุนจากวัดเจดีย์หลวง อำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ หน่วยงานราชการและสถานศึกษา

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title	Dissemination of Buddhist Beliefs by Northern Religious Practice Center
Author	Mr. Ponlop Kunta-in
Degree	Master of Education (Nonformal Education)
Thesis Advisor	Assoc. Prof. Dr.Phasina Tangchuang

ABSTRACT

The research of Dissemination of Buddhist Beliefs by Northern Religious Practice Center is aimed to study the beliefs, the forms of dissemination and the key elements that affect the dissemination of Buddhist beliefs.

The qualitative research was a method to conduct this research. The informants were groups of people from Wiang Khalong Sub-district, Wiang Papao District, Chiang Rai Province. Both participatory observation and non-participatory observation together with informal interviewing and intensive interviewing were used as a means of data collecting. The frame of reference and data analysis are based on themes, theories and related literature.

Data analyses yield the following finding;

The beliefs of Buddhist teachings. People believe that there are five Lord Buddhas. They believe in the practice of Buddhist teaching of Lord Bothisattava and their beliefs of Karma retribution. The practice of the Eightfold Path to Enlightenment, the study of the "Three Trainings", the regular following of the "Ten Guiding Principles to People" in order to fulfill happiness and well-being of oneself, others and a whole society.

The dissemination of Buddhist beliefs was taken through 4 patterns which are: firstly, the dissemination taken by six religious rituals; they are Wan Pratheep Dharma rite (the day of Dharma enlightenment); Wan Tawai Ton Kalapapreuk to Lord Ariyamettraï rite (the day of delegating a celestial tree to Lord Ariyamettraï, an aspirant for Buddhahood); the tonsure to becoming a novice rite; the tonsure to becoming a monkhood rite; the daily praying rite and the alms-giving and making merit to a Buddhist monk rite. Secondly, the dissemination was taken through three types of preachings which are the preaching during the

meditation , the preaching conversation and a regular preaching over pulpit. Thirdly ; the dissemination was based on four plans /activities which are the sorrow caused by realization of decay of the body plan which was held at a tomb ; the money saving group for social development plan; the school , factory and Dharma hall plan and the Dharma garden plan. Lastly ; the dissemination was taken by the two forms of self - performance which are being vegetarianism way and the practice of Buddhist doctrine based on five or eight precepts together with being away from six ways to destruction.

The key elements that affect the dissemination of Buddhist beliefs comprise of two parts : The first part are some internal factors which are time choosing , the opportunity to disseminate in appropriate way , the simple dissemination way , the high level leadership of a leader , the appropriate surroundings and the learning resources in a community. The second part are some external factors which are the supports from Wat Chedi Laung temple , Muang District , Chiang Mai Province ; some grants from government official units and some schools.